

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

B Voeding en Diëtetiek

Beperkte opleidingsbeoordeling

006A2023.08

Samenvatting

In november 2023 is de bestaande hbo-bachelor-opleiding Voeding en Diëtetiek (hierna: V&D) van Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (hierna: HAN) bezocht door een visitatiepanel van Netherlands Quality Agency (hierna: NQA). De opleiding V&D is een voltijdopleiding die wordt verzorgd op de HAN-locatie te Nijmegen.

Het panel beoordeelt de opleiding in zijn geheel als **positief**. De opleiding **voldoet** op alle vier de standaarden aan de basiskwaliteit.

Recensie

De opleiding heeft het in 2015 gestarte LEF!-curriculum verder doorontwikkeld en de toetsing doorgetrokken naar programmatisch toetsen. Daarmee worden onderwijsvisie en toetsvisie aan elkaar gelieerd. Het LEF!-curriculum is doorgezet met nog steeds aandacht voor de eigen regie van de student, praktijkgericht onderwijs en aandacht voor professionalisering en ondernemendheid met als doel het opleiden van een wendbaarder diëtist. Met de groei van de opleiding en met de ervaringen in coronatijd, gaat er nu ook gericht aandacht uit naar de binding van de studenten met elkaar en met de opleiding.

Voorgaande vergt ook aanpassing van de organisatie en van de docentrollen. De opleiding is getransformeerd naar een ontwikkelingsgerichte organisatie, die met plezier en terechte trots het onderwijs verzorgt en nieuwe ontwikkelingen omarmt. Volgens het panel is er sprake van een lerende organisatie.

Het panel is van mening dat de opleiding voorop loopt met de realisatie van haar ambitieuze onderwijsconcept en de toetsing. De opleiding presenteert zich ook als zodanig in den lande en is daarmee een voorbeeld intern en extern (binnen en buiten de hogeschool).

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding sluit duidelijk aan op (inter)nationale eisen, het beroeps- en opleidingsprofiel en niveau-eisen, met focus op de rol als behandelaar en de competenties professionaliseren en ondernemen. De competenties zijn door de opleiding zelf ingericht naar vier leeruitkomsten (LUKS). Daarmee werkt de opleiding toe naar het opleiden van diëtisten die vraagstukken nog meer aanpakken vanuit een interdisciplinaire en holistische benadering. Het opleidingsprofiel is in de loop van de jaren navolgbaar aangescherpt en wordt duidelijk uitgelegd en met trots uitgedragen. De opleiding is extern gericht, werkt goed samen met het werkveld en betreft studenten, docenten en het werkveld bij belangrijke beslissingen.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De onderwijsleeromgeving biedt een rijke, uitdagende leeromgeving met praktijkgericht en ontwikkelgericht onderwijs aansluitend op de beroepspraktijk. De opleiding krijgt een compliment voor de wijze waarop de onderwijsvisie 'ontwikkelgericht leren' is doorgetrokken in het curriculum en het formatief handelen van docenten en hoe daar alle partijen bij zijn betrokken. Studenten worden vakinhoudelijk goed opgeleid en leren ook de eigen regie te pakken voor het leerproces. In het sterke curriculum met praktijkgerichte onderwijs is er constant aandacht voor interprofessioneel opleiden, onder andere in de Labs en Werkplaatsen waar met en in de praktijk

samenwerkt. Het onderwijs wordt verzorgd door een sterk, enthousiast en goed samenwerkend team docenten dat elkaar goed aanvult in kennis en ervaring en zelf ook rijke praktijkervaring heeft. De opleiding toont lef door de open houding naar- en door het continu betrekken van werkveldpartners bij het onderwijs. De saamhorigheid in het docententeam en met het werkveld zorgt ervoor dat veel werk wordt verzet vanuit een ondernemende houding.

Een aandachtspunt ligt bij het blijvend goed informeren van studenten over het onderwijsconcept. De opleiding is zich daarvan bewust en investeert daarom in de verbinding met de student. Een tweede aandachtspunt ligt bij het opdoen van praktijkervaring in verschillende beroepssettings in de eerste studie jaren, zodat studenten gerichtere keuzes kunnen maken voor de beroepssetting bij stage en afstuderen.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding heeft de stap gezet naar programmatisch toetsen en sluit daarmee naadloos aan op de onderwijsvisie. Dit is consequent uitgewerkt in het programmatisch toetsen. De opleiding heeft in de afgelopen jaren de tijd genomen om de afstemming tussen onderwijs en toetsing op de rails te zetten en daarbij ontwikkelgericht te leren van fouten en uiteindelijk te finetunen.

Met de toetsing zit de opleiding in de ontwikkeling naar programmatisch toetsen. De opleiding pakt dit enthousiast op en stemt goed af met alle betrokkenen. Nu wordt er nog getoetst op de vier beroepsrollen en zes stamcompetenties. Bij een volgend afstudeercohort zal er meer holistisch worden getoetst op de vier leeruitkomsten. De toetsvisie sluit daarmee één op één aan op de onderwijsvisie. Positief is dat de examen- en de opleidingscommissies daarbij actief zijn betrokken, ook aan de voorkant van de ontwikkel- en borgingsprocessen, en er tussen beoordelaars veel wordt afgestemd en gekalibreerd. De opleiding krijgt een compliment voor de wijze waarop zij ook studenten betreft bij de ontwikkeling van de toetsing. Studenten gaan toetsing meer en meer als een vanzelfsprekend onderdeel van het leerproces zien en halen er leerpunten uit voor verdere ontwikkeling. Het panel vernam dat de opleiding voor het vastleggen van de ontwikkeling van de student binnen het programmatisch toetsen overgaat van het systeem Scorion naar het toegankelijker en overzichtelijker registratiesysteem E-journal. Het panel moedigt de opleiding aan om daar ervaringen met de zusteropleiding Logopedie te blijven uitwisselen.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

In de afstudeerfase werken studenten in hun praktijkstage (30 EC) en in het praktijkonderzoek (30 EC) aan hun kwalificaties: de beroepsrollen en de zes stamcompetenties. De afstudeerproducten weerspiegelen de verschillende kwalificaties, de gewenste actualiteit en ze voldoen aan het bachelorniveau. De alumni zijn klaar voor de beroepspraktijk en vinden snel een baan in een steeds bredere beroepspraktijk. Het werkveld bevestigt dat de alumni goed capabel zijn en een ondernemende houding hebben.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	6
Schets van de opleiding / Karakteristiek	8
Basisgegevens opleiding	9
Terugblik vorige visitatie	9
Beoordeling NVAO-standaarden	10
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	11
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	14
Standaard 3 Toetsing	21
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	25
Eindoordeel over de opleiding	28
Aanbevelingen	29
Bijlagen	30
1. Bezoekprogramma	31
2. Bestudeerde documenten	32

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bachelor-opleiding Voeding en Diëtetiek van de HAN. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van de HAN en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (2018) en de *NQA Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2022 Beperkte Opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 14 november 2023. Het visitatiepanel bestond uit:

De heer F.P.G.M. Entken	voorzitter	trainer, adviseur en procesbegeleider voor opleidingen in beroepsorganisaties en instellingen in zorg en onderwijs, en onderwijskundig beleidsmedewerker MBO College Hilversum/ROC van Amsterdam
Mevrouw I.B. Cantore – de Bruine	panellid	eigenaar Diëtistenpraktijk Equilibrio en voorzitter Amsterdams Paramedisch Platform
Mevrouw A. Waal MSc	panellid	docent/studieadviseur en lid examencommissie bij de opleiding V&D van de Hogeschool van Amsterdam
Mevrouw A.M.A. van Ginkel-Res	panellid	Algemeen Directeur Vialente-Diëtheek en lid en Honorary President van EFAD (European Federation of Associations of Dietitians)
De heer J. Gosens	studentlid	student V&D aan de Haagse Hogeschool

Mevrouw ir. M. Dekker-Joziassse, seniorauditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

De opleiding V&D is ingedeeld in de visitatiegroep HBO Voeding & Diëtetiek (inleverdatum NVAO: 1 mei 2024). Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. De afstemming tussen de panels wordt verder geborgd door de ondersteuning van, zo veel mogelijk, dezelfde secretaris vanuit NQA en andere evaluatiebureaus en door de inzet van getrainde voorzitters.

Werkwijze panel en procesverloop

Voor de opleidingsbeoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatie en bijlagen aangeboden. Voor de beoordeling van de gerealiseerde leerresultaten heeft het panel vijftien afstudeerdossiers van recent afgestudeerden bestudeerd. Deze afstudeerdossiers zijn geselecteerd op basis van een groslijst van alumni van de afgelopen twee jaar. Bij de selectie is rekening gehouden met de variatie in becijfering/beoordeling, opleidingsvarianten en studieroutes, zoals opgenomen in bijlage 2.

Centraal in de beoordeling stond het bezoek van het panel, bestaande uit deskundige *peers*. Ter voorbereiding op de visitatie is er een vooroverleg geweest. In het overleg zijn de panelleden geïnstrueerd over de werkwijze van NQA en het NVAO-kader en zijn voorlopige bevindingen besproken. Zowel tijdens het vooroverleg als tijdens de visitatie zijn bevindingen voortdurend gedeeld. Tijdens het visitatiebezoek heeft het panel gesproken met diverse stakeholders van de opleiding, waaronder met studenten, docenten (examinatoren) en vertegenwoordigers van het werkveld en is het ter inzage gelegde materiaal bestudeerd (zie bijlage 2). Aan het einde van de bezochtdag is de door het panel verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot een voorlopig oordeel met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel het eindoordeel en belangrijke bevindingen meegedeeld aan de opleiding. De visitatiedag sloot af met het ontwikkelgesprek tussen het panel en vertegenwoordigers van de opleiding. Medewerkers en studenten van de opleiding zijn in de gelegenheid gesteld om het panel (via mail) te benaderen buiten de bezochtdag om (inloopsprekuren). Daar is door een aantal studenten gebruik van gemaakt. Het panel heeft de aangedragen thematiek meegenomen in haar vraagstellingen gedurende de visitatiedag.

Na het visitatiebezoek is een conceptrapportage opgesteld, dat is voorgelegd aan het panel. Met de input van de panelleden is een tweede concept opgesteld, dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd bij de opleiding. De panelleden hebben kennis genomen van de reactie van de opleiding en waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 20 februari 2024

Panelvoorzitter

Secretaris

F.P.G.M. Entken, voorzitter

ir, M. Dekker-Joziase

Schets van de opleiding / Karakteristiek

Positionering

De opleiding Voeding en Diëtetiek is onderdeel van de Academie Paramedische Studies (APS), samen met de bacheloropleidingen Ergotherapie, Fysiotherapie, Logopedie, Mondzorgkunde, Leven Lang Ontwikkelen, lectoraten en de masteropleidingen Neurorevalidatie & Innovatie en Musculoskeletale Revalidatie. Binnen APS zijn verbinding, vertrouwen en eigenaarschap leidende principes voor de inrichting van ontwikkelgerichte onderwijs. Daarbij ontstaat het leren vanuit interesse, noodzaak en herhaling. Ook is samen leren en ontwikkelen belangrijk met een verbinding tussen studenten, docenten en het werkveld/de maatschappij. De student heeft daarbij de verantwoordelijkheid voor de eigen ontwikkeling/leerproces.

De opleiding is qua omvang gegroeid en in 2023 stonden 675 studenten ingeschreven. De jaarlijkse instroom bedraagt circa 235 studenten. De opleiding wordt verzorgd door 43 docenten (33 fte) en 6 personen (3 fte) ondersteunend personeel.

Waar er voorheen een tekort was aan goed werkgelegenheid voor diëtisten in het paramedische werkveld, is de vraag naar diëtisten die als zelfstandig behandelaar kunnen optreden, gegroeid. De opleiding kiest er dan ook voor om alle studenten op te leiden tot erkend diëtist. De titel 'diëtist' is een beschermde titel (BIG¹-geregistreerd) en alleen afgestudeerden van de opleidingen Voeding en Diëtetiek mogen deze titel gebruiken.

De vierjarige opleiding bestaat uit een propedeuse (het eerste studiejaar) van 60 EC en een hoofdfase van 180 EC. De hoofdfase kent een major- en een minorprogramma. Het majordeel is gericht op de ontwikkeling van de beroepscompetenties en beslaat 2,5 jaar van de opleiding. Het minordeel van een half jaar is gericht op verdieping of verbreding van de beroepscompetenties en daarmee kan een student zich in de beroepspraktijk profileren.

Het onderwijs is praktijkgericht. De thema's van de onderwijseenheden (OWE's) zijn ontleend aan de brede beroepspraktijk en er wordt samengewerkt met praktijkpartners om meer impact te creëren in de maatschappij. Dit is ook APS-breed opgepakt door interprofessioneel te werken met studenten en docenten vanuit verschillende opleidingen/vakgebieden rond maatschappelijk relevante thema's. Hierin werkt men ook samen met onderzoekers vanuit APS lectoraten.

De opleiding werkt met een resultaatverantwoordelijke team, waarbinnen diverse portefeuilles worden beheerd, bijvoorbeeld het subteam Portefeuille Kwaliteit. Het opleidingsteam heeft daarbij een werkwijze die minder bureaucratisch is en meer uitgaat van doelgericht werken op vertrouwen en onderlinge afspraken. Tijdens de bezoekdag met gesprekken en demonstraties heeft het panel inhoudsrijke informatie verkregen over de opzet en uitvoering van het onderwijs en de toetsing. Daarmee is het beeld over de kwaliteit van de opleiding verduidelijkt en gecompleteerd.

---

¹ Beschermde beroepen in de gezondheidszorg

Basisgegevens opleiding

Naam opleiding in Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (CROHO)	Voeding en Diëtetiek
ISAT-code CROHO	34579
Oriëntatie en niveau opleiding	hbo
Niveau opleiding	Bachelor
Graad	Bachelor of Science
Aantal studiepunten	240 EC
Variant(en) incl. een evt. 3 jarig traject voor VWO bij een hbo-bacheloropleiding	voltijd
Afstudeerrichtingen	n.v.t.
Opleidingslocatie(s)	Nijmegen
Onderwijsstaal	Nederlands

Terugblik vorige visitatie

Bij de vorige visitatie kreeg de opleiding de aanbeveling om het toetsstelsel verder door te ontwikkelen richting programmatisch toetsen en meer aandacht te geven aan intersubjectiviteit in de beoordelingen in de afstudeerfase. De opleiding heeft dit met verve opgepakt en het programmatisch toetsen in de gehele opleiding doorgevoerd. Kennis- en multiple choice toetsen komen nog steeds voor, maar zijn nu geen doel op zich. Het meet- en leermomenten (kennisdatapunten) voor de student, om te weten of deze de stof goed beheerst of zich op bepaalde punten nog verder moet ontwikkelen.

De aanbeveling om ontwikkelingen omtrent E-health te betrekken in het curriculum, is verspreid door het curriculum vormgegeven. Daarnaast hebben studenten de mogelijkheid om daar met keuze van casuïstiek of praktijkleerplekken meer of minder aandacht aan te geven.

Het panel is van mening dat de opleiding hiermee voldoende opvolging heeft gegeven aan de aanbevelingen uit de vorige visitatie.

Beoordeling NVAO-standaarden

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De opleiding sluit met het beroepsbeeld duidelijk aan op de eisen vanuit het werkveld. Men leidt alle studenten op tot diëtist, met nadruk op de behandelrol. Daarmee wordt goed aangesloten bij het landelijke beroeps- en opleidingsprofiel en op maatschappelijke ontwikkelingen. Men leidt diëtisten op die vraagstukken aanpakken vanuit een interdisciplinaire en holistische benadering. Er wordt voldaan aan internationale beroepsstandaarden en aan de bachelorniveau-indicatoren. Het opleidingsprofiel is in de loop van de jaren navolgbaar aangescherpt, wordt duidelijk uitgelegd en met trots uitgedragen. De opleiding is extern gericht, werkt goed samen met het werkveld en betreft studenten, docenten en het werkveld bij belangrijke beslissingen. Daarbij is er een permanent gesprek over het beroepsprofiel van de diëtist en wat dat betekent voor de inrichting van het onderwijs. De opleiding krijgt de aanmoediging om aandacht te houden voor de verschuiving van hoog complexe zorg naar de eerste en nulde (mantelzorg) lijnszorg.

Onderbouwing

Beroepsbeeld

Het panel ziet dat de opleiding met de doorontwikkeling van het 'LEF!-curriculum' uit 2015 goed aansluit op de (inter)nationale ontwikkelingen en werkveldeisen. De aandacht voor de primaire rol van de diëtist als behandelaar bij preventie en in de zorg wordt duidelijk opgepakt. De opleiding heeft een goed oog voor ontwikkelingen en trends in het vakgebied en de belangrijke rol die de diëtist heeft op (preventie van) ziekten door aandacht voor voeding en levensstijl. Het opleidingsprofiel sluit aan op de maatschappelijke ontwikkelingen en op de *Transitieagenda van het Maatschappelijke Thema Gezondheid en Zorg* (2022, ministerie van VWS). Ook wordt er goed aangesloten op het beeld van de Nederlandse Vereniging van Diëtisten (NVD) dat de diëtist op bachelorniveau werkzaam kan zijn in zorg en preventie, in het bedrijfsleven en bij levensmiddelenproducenten.

De opleiding heeft de ambitie om diëtisten af te leveren die als moderne professional midden in de maatschappij staan, die nieuwsgierig en initiatiefrijk zijn en op creatieve wijze bijdragen aan beroepsgerichte en maatschappelijke vraagstukken. De diëtist wordt breed opgeleid en kan werken in de gezondheidszorg (in de eerste, tweede en derde lijnzorg) en in voedingsmiddelenbedrijven, cateringbedrijven, bedrijven, scholen en dagverblijven, sportorganisaties, onderzoeksinstituten, voorlichtingsinstanties enzovoorts.

Het panel oordeelt positief over de profilering van de HAN-V&D-opleiding. Alle studenten worden opgeleid als behandelaar. Ze hebben allemaal langere tijd in de praktijk (in een stage) gewerkt aan het diagnosticeren, behandelen en begeleiden van individuele cliënten en groepen cliënten en aan het geven van maatwerk middels een persoonlijk voeding- en dieetadvies. Alle studenten mogen de beschermde titel 'diëtist' voeren. Dit onderscheidt hen van de vele voedingscoaches, -kundigen en -adviseurs zonder officiële diëtist-titel. Deze diëtist-titel en het

bachelorniveau worden benadrukt in het onderwijs door de ruime aandacht voor de gewenste onderzoekende houding, wetenschappelijke onderbouwing, (technologische) innovatie en Evidence Based werken. De opleiding werkt op deze punten samen met het 'eigen' lectoraat op het terrein van voeding, diëtetiek en leefstijl. Daarbij wordt door de opleiding en binnen APS veel aandacht gegeven aan de noodzaak om interprofessioneel te leren en te werken, conform de latere werkpraktijk. Veel praktijkvraagstukken vereisen een multidisciplinaire aanpak. Het panel vindt het beroepsbeeld passend en moedigt de opleiding aan om in de komende jaren oog te houden voor de verschuiving van hoog complexe zorg naar zorg in de eerste en nulde (mantelzorg) lijn. Daar liggen grote uitdagingen.

Beoogde leerresultaten

Het LEF!-curriculum uit 2015 is opgesteld langs de vier beroepsrollen en zes stamcompetenties (professionaliteit, onderzoeken, ondernemen, samenwerken, communiceren en kwaliteit) uit het landelijke beroeps- en opleidingsprofiel. Deze zijn in het HAN-V&D-*Opleidingsprofiel* duidelijk gekoppeld aan de internationale EFAD² eisen, de landelijke beroeps- en opleidingseisen volgens de NVD³ en de indicatoren voor het hbo-bachelorniveau (HBO-kwalificaties en Dublin descriptoren). In het Landelijk Overleg Opleidingen Voeding en Diëtetiek wordt gewerkt aan actualisering van het landelijke opleidingsprofiel en de centrale leeruitkomsten.

Met het stapsgewijs invoeren van programmatisch toetsen (zie ook standaard 3) bleek dat de vele leeruitkomsten het programmatisch toetsen tegenwerkten. Voor het nieuwe curriculum, ingaand in het studiejaar 2023-2024, heeft de opleiding de 40 leerdoelen/eindkwalificaties gecomprimeerd naar vier centrale leeruitkomsten:

'De DIO (Diëtist In Opleiding):

- begeleidt (groepen van) mensen bij het bereiken van een voor hen optimale voeding, met aandacht voor leefstijl. We richten ons op de mens achter de (zorg) vraag, op hun veerkracht en op wat hun leven betekenisvol maakt;
- verbetert, met oog voor inclusie, de leefomgeving zodat mensen een gezonde en duurzame (voedings-)keuze kunnen maken;
- ontwikkelt zichzelf en innoveert het vakgebied met duurzame impact vanuit een reflectieve houding;
- werkt samen met de juiste mensen om het best mogelijke resultaat (LUKS 1 en 2) te leveren.'

Daarmee is meer ruimte ontstaan in het onderwijs en in de toetsing voor de gewenste creativiteit en de eigen regie van studenten. Ook zorgt het voor verlaging van de werkdruk bij studenten en docenten.

Het panel vindt de herziening van de leeruitkomsten passend bij de ontwikkelingen in het beroep/de maatschappij en passend bij de centrale beroepsrol van behandelaar. Het past ook bij de gewenste interdisciplinaire en holistische benadering van waaruit diëtisten vraagstukken bezien, aanpakken en oplossen.

Afstemmen (internationale) beroepenveld

De opleiding zoekt en onderhoudt nauwe contacten met alle belanghebbende groepen: de studenten, de alumni, de beroepenveldcommissie, andere werkveldvertegenwoordigers, de flex-

---

² EFAD: European Federation of the Associations of Dietitians

³ NVD: Nederlandse Vereniging van Diëtisten

docenten, onderzoekers van het lectoraat en onderwijskundigen. Het werken in de driehoek, in verbinding met studenten, praktijk en onderzoek, blijft een duidelijk centraal uitgangspunt. Het panel is van mening dat de opleiding goed voeling houdt en goed geïnformeerd is over (inter)nationale ontwikkelingen in het beroep en de maatschappij.

De werkveldvertegenwoordigers zijn nauw betrokken bij het opleidingsprofiel en de curriculumontwikkeling. Dit gebeurt gericht via de beroepenveldcommissie, via werkveldbijeenkomsten en studiedagen. En ook via onderwijscontacten tijdens stagebezoeken, via flex- en gastdocenten en bij het bespreken van praktijk- en afstudeerbeoordelingen. Daarmee haalt de opleiding gerichte informatie op over de relevantie en actualiteit van het opleidingsprofiel en de aansluiting bij de beroepspraktijk. De beroepenveldcommissie wordt ook nauw betrokken bij de curriculumontwikkeling en bij thema's als het LEF-onderwijs, studentenwelzijn en het vergroten van de maatschappelijke impact.

Een compliment geeft het panel voor de betrokkenheid van de studenten die vanuit de opleidingscommissie actief participeren in de portfeuilleteams van de opleiding, bijvoorbeeld omtrent het kwaliteitszorgbeleid, toetsing of de curriculumherziening. Studenten participeren ook in opleidingsstudiedagen waar wordt gesproken over de ontwikkeling van het beroepsbeeld en de leeruitkomsten. Daarmee wordt studentperspectief vanaf de basis in ontwikkelingen meegenomen.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De onderwijsleeromgeving biedt een rijke, uitdagende leeromgeving met praktijkgericht en ontwikkelgericht onderwijs. Daarbij wordt goed aangesloten op de ontwikkelingen in de beroepspraktijk en de vragen vanuit werkveldpartners. De opleiding heeft de uitdaging uit de vorige visitatie opgepakt en de koppeling tussen onderwijs- en toetsontwerp aangebracht en ontvangt een compliment voor de wijze waarop zij dat heeft vormgegeven en ook uitvoert. Het is knap hoe de opleiding tijdens de ontwikkeling iedereen erbij blijft betrekken.

Het onderwijsprogramma biedt de studenten ruime mogelijkheden om de leerresultaten te bereiken en daar ook gericht accenten in aan te brengen. Studenten leren te leren en hun eigen verantwoordelijkheid te nemen voor het leerproces, waarmee ze meer zelfbewust leren en beter weten waar ze toe in staat zijn. Er is duidelijk aandacht voor interprofessionaliteit en voor internationale ontwikkelingen.

Het onderwijs wordt verzorgd door een sterk en enthousiast team docenten dat elkaar goed aanvult in kennis en ervaring en rijke praktijkervaring heeft. Er is een open houding en continue discussie over verdere verbetering en verduidelijking. Docenten tonen daarmee zelf ook LEF!, zitten op dezelfde lijn en staan open voor feedback. De saamhorigheid zorgt ervoor dat veel werk wordt verzet vanuit een ondernemende houding, wat maakt dat werkdruk bespreekbaar en beheersbaar is.

Het onderwijsconcept is niet voor alle studenten meteen duidelijk. Een aandachtspunt is dan ook het goed informeren en meenemen van alle categorieën studenten in het onderwijsconcept. De opleiding heeft daar oog voor en investeert gericht in de verbinding met de student om dat te versterken, bijvoorbeeld door de inrichting van vastere lesgroepen.

De opleiding is sterk praktijkgericht met in alle jaren inbreng vanuit de praktijk in casuïstiek, projecten, via de Labs en Werkplaatsen en de module PZW met aandacht voor interprofessioneel werken. Uit gesprekken en documenten blijkt dat studenten in de eerdere studiejaar meer praktijkervaring in verschillende werkveldsettings wensen. Daarop heeft de opleiding een meeloopdag (DOS: diëtistische oriëntatiestage) ingezet waar studenten een dag meelopen in een beroepssetting. De opleiding krijgt het advies dit soort mogelijkheden van bredere beroepsoriëntatie via korte stages verder te onderzoeken. Dan kunnen studenten een bewustere keuze maken voor hun afstudeerberoepssetting. Nu krijgt dat met name vorm in de vierdejaars beroepsstage vlak voor het afstuderen.

Onderbouwing

Opzet en inhoud programma

Het onderwijsprogramma heeft volgens het panel een heldere opbouw. Het kent drie fasen/niveaus: 1. Propedeuse, brede oriëntatie, 2. Hoofd fase, verdieping in de beroepsrollen en 3. Afstudeerfase, beroepsbekwaam in alle beroepsrollen. Ook zijn er drie inhoudelijke leerlijnen die door alle blokken van de eerste 2,5 studiejaar verweven zijn. De laatste 1,5 jaar staan in het

teken van minor, praktijkstage en onderzoek (afstuderen). In ieder onderwijsblok/-semester staat een praktijkthema centraal (zie bijlage 3). De drie inhoudelijke leerlijnen zijn gericht op:

- de mens: dieetleer, anatomie, pathologie, fysiologie, metabolisme, voedingsleer, sociale wetenschappen;
- de praktijk: communicatie, productleer en voedselbereiding;
- het onderzoek.

Ieder blok of semester werken studenten aan een project en krijgen zij ondersteunend onderwijs/vakken die passen bij het thema en invulling geven aan de leerlijnen.

Er is duidelijk een opbouw in complexiteit waarbij het leren om methodisch te handelen centraal staat: van analyse, ontwerp en uitvoer naar evaluatie. Op niveau 1 wordt gewerkt met voorgeschreven methoden en modellen en is het leren via deeltaken gericht op onthouden en begrijpen. Op niveau 2 wordt routine en vakvaardigheid opgebouwd en is het leren via gehele taken gericht op eerst denken en dan doen voor alle vier beroepsrollen. Niveau 3 is gericht op het zelfstandig uitvoeren van gehele taken en het methodisch handelen in de beroepspraktijk. Studenten kunnen dan een eigen professioneel standpunt innemen bij dilemma's en tonen innovatief te kunnen werken in tenminste één beroepsrol.

Het panel ziet een helder gestructureerd curriculum dat de leeruitkomsten en doelen goed dekt. Dit is goed traceerbaar in het Opleidingskader, de studiegidsen en in de digitale onderwijsleeromgeving Eduview, waar het panel inzicht in heeft gekregen. Het panel herkent de opbouw van basiskennis en -vaardigheden en oriëntatie op het beroep van de diëtist, naar meer complexe en integrale vraagstukken die aansluiten bij maatschappelijke praktijkvraagstukken. Studenten hebben ruimte om in projecten en opdrachten eigen accenten te leggen en kunnen via de keuzeminor van een half jaar zich verbreden of juist verdiepen, waaronder een doorstroomminor naar de master Nutrition and Health van Wageningen University. In de afstudeerfase wordt de behandelaarsrol aangetoond op beroepsbekwaam niveau, als ook het onderzoekend vermogen en het in toenemende mate interdisciplinair kunnen werken. Onderwerpen en thema's komen terug op elk niveau, van oriënterend naar verdiepend en toepassing/uitvoering in de praktijk. Dit wordt in gesprekken door studenten bevestigd, zij bouwen in latere onderwijsseenheden/cursussen voort op de eerder verworven kennis en ervaring.

Vormgeving van het programma, didactisch concept

Het panel constateert dat de opleiding zich bevindt in een overgang van resultaatgericht onderwijs naar ontwikkelgericht onderwijs. De didactische visie is vanuit verschillende leertheorieën opgebouwd, met het sociaal-constructivisme als centrale pijler om te komen tot ontwikkelgericht onderwijs. Er is veel aandacht voor praktijkgestuurd onderwijs, waarbij de beroepspraktijk centraal staat bij het leren. Studenten leren bij voorkeur door (samen) te werken aan beroepspraktijkgerichte thema's en maatschappelijk relevante onderwerpen en vraagstukken, bij voorkeur van echte opdrachtgevers uit de praktijk. Dat maakt het mogelijk om in te spelen op actuele onderwerpen.

De student wordt gezien en aangesproken als Diëtist-In-Opleiding (DIO) en als toekomstig collega diëtist aangesproken op de eigen verantwoordelijkheden en regievoering van het onderwijspad. Studenten worden begeleid op dit pad door docenten met een coachingsrol. Zij geven een beeld van de doelen en stimuleren de intrinsieke leermotivatie van de studenten. Dit krijgt vorm in de leergroepen waar een professionele leeromgeving wordt geboden. Studenten werken in groepen aan vraagstukken/thema's en vormen samen met docenten en praktijkopdrachtgevers een professionele leergemeenschap. Dit geeft een sterke binding tussen

docenten en studenten. Het groepswork wordt ondersteunt met vakgericht 'just-in-time' onderwijs. Studenten leren elkaars voorkennis en ervaring te benutten en leren omgaan met verschillen van inzicht. De studenten werken toe naar de leerdoelen en hebben vrijheid in hoe ze dat aanvlagen en invullen. Binnen het groepswork is er aandacht voor individuele inzet en prestaties.

Het panel is positief over de didactische doorontwikkeling van de opleiding. De opleiding heeft de uitdaging uit de vorige visitatie opgepakt en de koppeling tussen onderwijs- en toetsontwerp aangebracht en ontvangt een compliment voor de wijze waarop zij dat heeft vormgegeven en ook uitvoert. Het is knap hoe de opleiding tijdens de ontwikkeling iedereen erbij blijft betrekken. Uit evaluaties, inbreng van studenten en praktijkpartners blijkt dat de didactische opzet continue uitleg en toelichting vergt naar studenten, werkveldpartners en ook naar nieuwe collega's. Het panel ziet dat de opleiding investeert in uitleg van het concept en het aanleren van de benodigde studiehouding en -vaardigheden. De opleiding wordt geadviseerd daar gericht en blijvend aandacht aan te blijven geven aangezien een dergelijk onderwijsconcept nog geen gemeengoed is. Het panel ziet de meerwaarde in van het concept. Studenten leren vraagstukken te benaderen vanuit (meerdere) verschillende perspectieven en gebruik te maken van aanwezige expertise en kwaliteiten. Dit maakt studenten zelfbewuster en zelfstandiger, wat te zien is in de groei van de studenten die het panel sprak tijdens de visitatie. Studenten leren te leren, zijn sterk in samenwerken, in reflectie en in konden zich naar het panel goed presenteren en verwoorden. Studenten worden uitgedaagd en zijn zelf meer 'in the lead'. Dit wordt ook bevestigd door werkveldpartners die het panel sprak.

Het panel is positief over de stap om terug te gaan naar vastere lesgroepen, dagdelen en docentcoaches per groep. Dit geeft meer binding tussen docenten en studenten en binnen de studentgroepen. Daarmee kunnen de docenten beter inspelen op de behoeften binnen een groep. Studenten ervaren onderling meer binding en worden daarmee gesterkt in het samen leren en samenwerken.

Docenten

Het panel ziet dat het onderwijs wordt verzorgd door een vakinhoudelijk en onderwijskundig sterk en enthousiast docententeam. De docenten vullen elkaar goed aan in kennis en ervaring en hebben zelf ook een rijke praktijkervaring heeft. Het team telt 43 docenten (33 fte) en 6 (3 fte) ondersteunende teamleden. Ruim zeventig procent (31) van de docenten is masteropgeleid, waarvan er twee zijn gepromoveerd en drie bezig zijn met een promotietraject. Van de elf bacheloropgeleide docenten zijn er twee bezig met een masterstudie. Daarnaast is er nog inzet van flex- en gastdocenten die zelf werkzaam zijn in de praktijk en specifieke kennis en expertise inbrengen. Vaak zijn dit eigen alumni van de opleiding.

Alle docenten, op één na, hebben de Basis Didactische Bevoegdheid of Basiskwalificatie Examinering behaald. Vijf docenten zijn in het bezit van de Senior kwalificatie Examinering. Verder kwalificeren docenten zich op brede onderwerpen, bijvoorbeeld vakinhoudelijk of op het gebied van design thinking.

Het docententeam is met de opleiding gegroeid, wat het nodige vergde van inwerk- en overlegtijd en de onderlinge lijnen oprekte. Mede daarom is de opleiding weer overgegaan naar vastere dagdeelteams, waarbij een groep docenten het onderwijs verzorgt voor een vaste groep studenten. Voorheen was dit flexibeler ingedeeld. Op deze wijze is er meer tijd voor het goede gesprek tussen collega's en met de studenten. Dit versterkt de onderlinge binding en geeft studenten meer een thuisgevoel.

Het onderwijsconcept vergt een andere rol dan de traditionele docent. In het LEF!-onderwijs en nu in het ontwikkelgerichte onderwijs heeft de docent een expert-coach rol. Dit vergt continue aandacht en afstemming tussen docenten. Het team toont daarin een open houding om te kunnen leren en groeien. Ook is er een continue discussie met (werkveld)partners over verdere verbetering en verduidelijking. De docenten staan open voor feedback en tonen daarmee zelf ook LEF!. Het panel merkt dit in de gesprekken en is van mening dat de docenten goed op dezelfde lijn en open staan voor overleg en afstemming. De saamhorigheid zorgt ervoor dat veel werk wordt verzet vanuit een ondernemende houding. Het zorgt er ook voor dat de werkdruk bespreekbaar en beheersbaar is.

Kennis en beroepsvaardigheden

Het panel is van mening dat het onderwijsprogramma veel mogelijkheden biedt voor studenten om de gewenste kennis en beroepsvaardigheden te verwerven. De opleiding is in continu gesprek met partners om te verantwoorden dat de inhoud en opzet van het onderwijs alle eisen vanuit landelijke beroeps- en opleidingsprofielen afdekken. Dit wordt verantwoord in diverse overzichtsschema's en is traceerbaar in de digitale leeromgeving waar verwezen wordt via leerdoelen naar leeruitkomsten en landelijke beroepsrollen en competenties.

Het onderwijs is in alle studiejaren praktijkgericht en door de inbreng van actuele thematiek vanuit de praktijk, projectopdrachten en stage/afstudeeropdrachten uit de praktijk. Diëtisten uit het werkveld dragen casuïstiek en vraagstukken aan voor in het onderwijs of voor projecten.

Dit is in het bijzonder het geval bij de academie-overstijgende Labs en Werkplaatsen waar door alle tweedejaars studenten interprofessioneel wordt samengewerkt aan actuele vraagstukken met andere HAN-studenten. Gedurende één dag per week werken studenten aan praktijkvraagstukken in de wijk, in bijvoorbeeld gezondheidscentra, wijkcentra en bij instellingen, samen met experts, burgers en docenten. Dat heeft bijvoorbeeld geleid tot een receptenboekje met handige recepten voor kinderen met slikproblemen of het samen gezonder koken met makkelijke recepten voor laaggeletterde personen.

In het vierde studiejaar is het sinds 2022-2023 voor studenten mogelijk om, samen met studenten van andere opleidingen binnen APS-en ook van twee andere academies te participeren in de module Praktijkinnovatie Zorg en Welzijn. Studenten werken daar aan gezamenlijke onderzoeken/of ontwerpprojecten. Ook hier is interprofessioneel en praktijkgericht opleiden het doel. Studenten krijgen hiermee ook een beter beeld van het toekomstige werkveld. Aandachtspunt hierbij is het verduidelijken van de inbreng vanuit Voeding & Diëtetiek naar studenten. Dat is nog niet voor alle studenten evident.

Een andere wijze waarop actualiteit en praktijkgerichtheid wordt ingebracht is door de samenwerking met het lectoraat Voeding, Diëtetiek en Leefstijl. Het lectoraat staat dicht bij de opleiding en daarmee borgt men de gewenste kennisontwikkeling, -deling en -disseminatie én de ontwikkeling van onderzoek(vaardigheden) bij docenten en studenten. Docenten en studenten participeren in de onderzoeksprojecten van het lectoraat en onderzoekers participeren in het onderwijs en zijn betrokken bij de doorontwikkeling van het onderwijs.

Het panel vindt de aandacht voor praktijkgericht en interprofessioneel werken van belang omdat veel diëtistische vraagstukken op het scheidingsvlak liggen van zorg en welzijn. Het is dan ook positief dat een zestal docenten van de opleiding werken als wijkdocent in één van de Labs of Werkplaatsen en zicht hebben op lokale vraagstukken. De aanpak van deze vraagstukken geeft directe impact voor de omgeving en de in de praktijk opgedane kennis en ervaring komt terug in het onderwijs.

Nu de rol van behandelaar meer centraal staat in het beroeps- en opleidingsprofiel is het belangrijk dat er voldoende stage- en afstudeerplaatsen zijn die daar op aansluiten. Voorheen was het voor de opleiding lastig om in tweede en derde jaar passende stageplaatsen te vinden. De opleiding signaleert dat dat door de tekorten op de arbeidsmarkt aantrekt. De lengte en intensiteit van de behandelaar stages zijn wel nog afhankelijk van de mogelijkheden van de stagebieders. Het panel is positief over de acties die de opleiding inzet om het aantal stageplaatsen uit te breiden en de praktijkbegeleiders meer te betrekken bij het onderwijs en de stage-eisen. Sinds 2022 werkt de opleiding aan de verduurzaming van relevante netwerken om te komen tot meer continuïteit in stageopdrachten en langduriger opdrachten waar studenten in estafettes aan kunnen werken.

Onderzoeksvaardigheden

De aandacht voor het ontwikkelen van een onderzoekende houding en bijbehorende vaardigheden voor praktijkgericht onderzoek is verweven in het curriculum door alle projecten en thema's heen. In het derde studiejaar zijn er verdiepende workshops ter voorbereiding op de afstudeerfase. Uiteindelijk kunnen studenten zelfstandig een praktijkgericht onderzoek uitvoeren binnen de behandelrol of gericht op innovatie van de beroepspraktijk, waarbij zij de stappen van de onderzoekscyclus kunnen doorlopen.

Dit wordt gevoed vanuit de korte lijnen en intensieve samenwerking met het 'eigen' lectoraat Voeding, Diëtetiek en Leefstijl. Studenten en vijftien docenten participeren in onderzoek, waaronder drie docenten die met promotieonderzoek bezig zijn. Onderzoekers vanuit het lectoraat participeren in onderwijs en zijn betrokken bij de doorontwikkeling van het onderwijs. Dit draagt ook bij aan de actualiteit van het onderwijs en de onderzoeksleerlijn.

Naast het eigen lectoraat is er ook samenwerking met het lectoraat Organisatie van de Zorg en Dienstverlening, het lectoraat Neurorevalidatie, het lectoraat Langdurige Zorg en het lectoraat Arbeid en Gezondheid. Er worden maandelijks lunchbijeenkomsten gehouden voor studenten, docenten en onderzoekers waarin onderzoek centraal staat. Ook organiseert de opleiding 'Masterclass Monday', waarin gesproken wordt over de laatste inzichten binnen onderzoeksthema's. Doordat praktijkbegeleiders ook aanwezig zijn bij jaarlijkse afstudeersymposia, bij presentaties van de uitkomsten van de PZW-module en van de derdejaars stages worden het belang van onderzoek en onderlinge kennisdeling met de praktijk benadrukt.

Internationalisering

Op het thema internationalisering heeft de opleiding een brede benadering gericht op interculturalisering, diversiteit en inclusiviteit. Studenten worden voorbereid op het gebruik van Engelstalige literatuur en krijgen lessen over interculturele communicatie en diversiteit in voedingspatronen en culturen. Binnen APS wordt dit ondersteund vanuit een netwerk rond het thema internationalisering en diversiteit.

Studenten kunnen deelnemen aan korte uitwisselingsprogramma's met diverse internationale partnerhogescholen en -universiteiten in het buitenland. Ook is er de mogelijkheid om in de minor Health Professionals in International Perspective te participeren in online onderwijs en opdrachten met studenten van twee internationale partneruniversiteiten.

De opleiding heeft interesse in het verder uitbreiden van dit soort activiteiten. Door corona heeft dit in voorgaande jaren minder nadruk gekregen. Het panel moedigt internationaliseringsmogelijkheden aan en geeft aan dat de internationale EFAD organisatie daar ook ingangen voor biedt. Een ingang voor studenten is EnDietists, de vereniging voor Europese studenten als onderdeel van EFAD. Deze biedt studenten de mogelijkheid om laagdrempelig kennis te maken met het internationale werkveld.

Instream

De opleiding is breed toegankelijk voor havisten, en mbo- en vwo-opgeleiden. Ruim de helft van de instromers heeft een havo-vooropleiding en daar is het startniveau ook op gericht. Studenten met een tekort in de vakken biologie en/of scheikunde kunnen zich via zelfstudie en een snelcursus scheikunde bijspijkeren. Daar is studiemateriaal voor ontwikkeld.

De instroom is in de voorgaande drie cohorten gestegen naar circa 235 startende studenten per studiejaar. Voorheen lag dat aantal lager op circa 160.

Het panel heeft de indruk dat de opleiding de studenten bij aanmelding goed begeleid en gericht informeert over de inhoud en opzet van de opleiding. Desondanks blijkt uit melding van studenten dat het onderwijsconcept niet voor alle studenten even duidelijk en werkbaar is. Het panel adviseert de opleiding om hier goed oog voor te houden en gedurende het eerste studiejaar gericht te blijven investeren op voorlichting en het ontwikkelen van de benodigde studievaardigheden. Het feit dat de opleiding al investeert in meer binding via kleinere groepen geeft aan dat daar oog voor is.

Begeleiding

De opzet van de studiebegeleiding is beschreven in het Opleidingskader per studiefase. In het eerste jaar wordt gewerkt aan vier thema's: leren leren, zelfbeeld, beroepsbeeld en opleidingsbeeld. Iedere student heeft een vaste studieloopbaanbegeleider die deze thema's begeleid en iedere periode een individueel gesprek heeft met iedere student.

In de hoofdfase (jaar 2 en 3) heeft de student meer de eigen regie en vindt begeleiding op studievoortgang veelal plaats in leergroepen onder begeleiding van een mentor. Een studiebegeleider let op aspecten rond studentenwelzijn. In de leergroepen wordt ook gesproken over praktijkervaringen tijdens projecten en stages. In de afstudeerfase begeleidt de mentor in de leergroepen ook het gesprek over hoe studenten hun persoonlijke leerdoelen kunnen behalen en bereikte leeruitkomsten kunnen aantonen. Voor meer specifieke begeleiding zijn er HAN-breed veel mogelijkheden tot ondersteuning, waaronder het Student Support Center, het decanaat en de studentpsychologen.

Uit gesprekken constateert het panel dat studenten in het algemeen weten waar zij terecht kunnen met vragen en dat zij zich gezien voelen. Het panel is van mening dat het onderwijsconcept veel kansen biedt voor allerlei categorieën studenten om goed te landen in het eerste studiejaar. Positief is dat de opleiding, na corona, oog heeft voor studentenwelzijn. Het feit dat veel studenten actief zijn en actief participeren in de diverse commissies (bijvoorbeeld opleidingscommissie, communicatieteam, voorlichtingsteam) geeft het panel een positieve indruk van het leerklimaat en de begeleiding. De extra gelden voor het inhalen van onderwijsachterstanden door corona zijn gericht ingezet voor remedial teaching. Dat heeft ook bijgedragen aan het anders vormgeven van kennistoetsen/datapunten.

Voorzieningen

Het panel is van mening dat de opleiding op de campus te Nijmegen beschikt over uitstekende faciliteiten met voldoende werk-, oefen- en studieruimtes voor studenten en docenten. Het praktijkhuis is het bruisende centrum van de opleiding waar studenten, docenten, onderzoekers, diëtisten en patiënten/cliënten elkaar treffen. Het praktijkhuis omvat twee moderne, goed ingerichte keukens, een restaurantvoorziening, het Nutritional Assessment Lab, een klein winkeltje met dummyverpakkingen, zes skills-ruimtes, enkele flexwerkplekken en een praktijkcoachruimte. Het panel heeft een rondleiding langs deze ruimtes gehad, met demonstratie

van de faciliteiten, bijvoorbeeld van het instrumentarium in het Nutritional Assessment Lab om lichaamssamenstelling te meten. Ook diëtisten uit de praktijk maken geregeld gebruik van de voorzieningen of verzorgen er kookworkshops. De opleiding verzorgt ook kookworkshop aan geneeskundestudenten over natriumbeperving en kaliumverrijking bij hypertensie. In de keukens en bij de oefenruimtes is dagelijks een praktijkcoach aanwezig, beschikbaar voor begeleiding en allerhande vragen van studenten die zelfstandig aan het werk zijn.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De opleiding heeft de uitdaging vanuit de vorige visitatie om door te ontwikkelen naar programmatisch toetsen met verve opgepakt. De toetsvisie sluit daarmee goed aan op de onderwijsvisie met een ontwikkeling van analytisch naar meer holistisch toetsen. Positief is dat de examen- en de opleidingscommissies daarbij actief zijn betrokken. In de uitvoering ziet het panel passende ontwikkelstappen met het gebruik van single point rubrics, kennisscans, goede inzet van feedback en feedforward en veel uitwisselingen tussen examinatoren. Docenten zijn gericht geprofessionaliseerd. Studenten voelen zich betrokken doordat zij mede het gesprek voeren over succesfactoren voor goede toetsing en slaging. Studenten zien de feedbackmomenten zoals de regelmatige kennisscans, als ondersteunend aan het leerproces. Studenten herkennen zich in beoordelingen en feedback en halen er leerpunten uit voor verdere ontwikkeling. De manier van toetsen wordt hen gaandeweg steeds duidelijker.

De examencommissie is actief bij de borging van toetsing en het eindniveau. Regelmatig worden steekproeven van eindwerken bekeken om het eindniveau te borgen en ook te vergelijken met andere APS-opleidingen. De onafhankelijkheid van de examencommissie is goed geborgd met een extern lid vanuit APS. Ook de goed bezette opleidingscommissie is proactief en draagt bij aan de borging van de toetskwaliteit door actieve deelname aan diverse ontwikkelportefeuilles binnen de opleiding. Daarmee wordt gericht rekening gehouden met het studentenperspectief bij de ontwikkeling van het onderwijs en de toetsing, wat het panel als positief en redelijk uniek beschouwd.

Onderbouwing

Toetssysteem/of -beleid

De opleiding heeft de stap gezet naar programmatisch toetsen en sluit daarmee naadloos aan op de onderwijsvisie. Daarmee is de uitdaging vanuit de vorige visitatie gericht opgepakt, is de toetsvisie met verve uitgewerkt en wordt deze terecht met trots uitgedragen. Centraal staat dat men de student wil stimuleren, motiveren en inzicht wil geven in de ontwikkeling als professional en in het eigen leerproces en daar ook de student zelf de regie over laat voeren. Daarbij is de stap gezet van analytisch toetsen op tien competenties met bijna 40 leerdoelen/eindkwalificaties naar meer holistisch beoordelen op basis van de vier ruimer geformuleerde LUKS. Daarbij zijn tussenstappen gezet met beoordeling van geleverde beroepsproducten en bewijzen voor deeltaken (niveau 1 en 2) naar toetsing over gehele beroepstaken en -rollen (niveau 3).

Het programmatisch toetsen is in de voorgaande jaren gefaseerd ingevoerd in het majorcurriculum. High stake, low stake en datapunten zijn ingericht op basis van praktijkgerichte beroepstaken. Datapunten zijn feedbackgericht op het leerproces en op de ontwikkeling naar het gewenste doel. Studiepunten worden pas toegekend bij een positieve beoordeling bij de high stake. Daar wordt holistisch gekeken naar de totale bewijslast van alle datapunten van de onderwijseenheid en wordt bepaald of de leeruitkomsten op niveau zijn behaald. Bij de datapunten hanteert men single point rubrics waar het gewenste niveau is gedefinieerd. De

student krijgt het oordeel of er 'onder', 'op' of 'boven niveau' is gepresteerd. De norm van de single point rubrics staat vermeld op de beoordelingsformulieren.

Het verzamelen van rijke feedback door de student op de geleverde producten of het (beroeps)handelen is belangrijk voor de student om leerpunten en vervolgstappen te bepalen. De bewijslast en de feedback wordt vastgelegd in een digitaal dossier in het programma Sc Orion.

Het panel heeft inzage en uitleg door examinatoren gevraagd en gekregen in het Sc Orion programma en een paar studentdossiers. Daarmee heeft het panel meer duidelijkheid gekregen over de werkwijzen en omgang met bewijslast en datapunten, de tussentijdse feedback/-forward en de afsluitende toetsen voor puntentoekekening. Dit heeft goed inzicht gegeven, gaf voeding aan de vele gesprekken over de toetsing, waarbij de werkwijze breed door betrokkenen werd bevestigd. Het panel steunt de opleiding bij de overgang naar E-journal, een overzichtelijk dashboard om zicht te houden op de ontwikkeling van de student. Studenten geven ook zelf aan dat de toetsen/datapunten een middel zijn om te kunnen leren en minder een tijdstip waarop ze aan de doelen moeten voldoen. Een voorbeeld zijn de kennisscans die nu zeven keer per jaar worden aangeboden en waar studenten kunnen bepalen wat zij al voldoende beheersen en waar zij verder op moeten ontwikkelen. Studenten en docenten geven aan dat de stress en werkdruk voor dit soort meetmomenten afneemt, omdat het een formatief karakter heeft.

Het panel is van mening dat de opleiding gericht invulling geeft aan haar toetsvisie en daar alle partners goed bij betreft. Dat geeft draagvlak, ook al is het toetssysteem nog niet voor alle partners direct duidelijk. Het panel vindt het positief dat de opleiding investeert in voorlichting en training en moedigt aan om daar blijvend oog voor te houden, met name naar studenten in het eerste jaar en studenten die een volledig anders onderwijssysteem gewend zijn. De opleiding is zich hiervan bewust en heeft als ontwikkelpunten benoemd: het beter uitleggen en plaatsen van kennisonderdelen in het onderwijs door middel van een kennisvoortgangstoets en het verder verbeteren van het feedbackproces met onder andere aandacht voor peerfeedback.

Toetsuitvoering

Sinds de vorige visitatie is er gewerkt aan passender vormen van toetsing die beter aansluiten op het onderwijsconcept. Dit is stapsgewijs doorontwikkeld naar volledig programmatisch toetsen, dat in 2022-2021 volledig is ingevoerd in het majordeel van de opleiding.

Het panel heeft inzage gehad in diverse vormen van toetsing bij de datapunten. Via het Sc Orion systeem is een completer beeld verkregen van de omgang met datapunten, de omgang met feedback en leerpunten door de student en de onderbouwing bij de beoordelingen. Duidelijk is dat de student bewijsmateriaal verzamelt voor het aantonen van het behalen van (deel)taken en leeruitkomsten. Daar is duidelijk een opbouw in omvang en complexiteit waarneembaar door de jaren heen. De eisen waar studenten aan moeten voldoen zijn duidelijk beschreven in de studiehandleidingen en studenten denken zelf mee over de succesfactoren om de eisen te behalen.

Het bewijsmateriaal per datapunt wordt voorzien van feedback en feedforward door de docenten. Mentoren houden bij low stake gesprekken met de student om te peilen of de student de feedback begrijpt en kan oppakken om te komen tot volgende leerpunten en goed bewijsmateriaal. De mentor is onafhankelijk doordat deze niet direct bij de onderwijsuitvoering van het datapunt is betrokken.

Bij high stakes worden beoordelingen uitgevoerd door twee onafhankelijke examinatoren die onafhankelijk van elkaar het studentportfolio met bewijsmateriaal beoordelen. Met de beoordelingen wordt bepaald of een student voor één of meerdere beroepsrollen en

competenties het gewenste niveau heeft behaald. Een examinator kijkt of eerdere oordelen per competentie passend zijn en bekijkt waar nodig ook de low stake momenten om een goed totaalbeeld te verkrijgen. In beoordelingen ziet het panel bevestigd dat studenten worden beoordeeld of zij onder, op of boven niveau presteren per rol/competentie. Dit wordt afgemeten ten opzichte van het de geformuleerde leeruitkomsten op eindniveau. Tijdens de high stake wordt besloten of studiepunten worden toegekend en wordt een cijfer gekoppeld aan het verzamelde bewijs.

Het panel vindt dat de opleiding de toetsing goed uitvoert. Er wordt gewerkt volgens de centrale afspraken en de toetsing is in het algemeen inzichtelijk voor studenten en beoordelaars. De feedback en beoordelingen komen niet als verrassing, zo bevestigen studenten in de gesprekken. De toetsing sluit goed aan op het onderwijs per periode. Mentoren en examinatoren delen hun ervaringen en werken in wisselende koppels wat de betrouwbaarheid ten goede komt. Het panel is van mening dat de toetsing valide, betrouwbaar en transparant is.

Toetsing afstudeerniveau

De selectie afstudeerwerken (vijftien dossiers met afstudeerstage en onderzoeksmodule) die het panel heeft ingezien komen nog voort uit de 'oude' onderwijsopzet met de vier beroepsrollen en zes stamcompetenties (in totaal beoordeling op tien competenties) als leidraad voor de beoordelingen. In de toekomst zullen afstudeerders beoordeeld gaan worden op de vier LUKS gebaseerd op de vier beroepsrollen. Bij de stage worden studenten beoordeeld op centraal de behandelaarsrol en naar keuze twee andere beroepsrollen, en op de stamcompetenties. Bij het onderzoek wordt de vierde beroepsrol beoordeeld, alsmede de competenties. Het onderzoeksproduct en de individuele presentatie moeten beide met een voldoende worden afgesloten. Bij de individuele presentatie van het onderzoek wordt vooral beoordeeld op het professioneel handelen tijdens het onderzoeksproces en op transfer/impact (het kunnen overbrengen van opgedane kennis en vaardigheden en het effect op de persoonlijke en professionele ontwikkeling). Afstudeerders zijn verplicht om feedback van medestudenten en van de opdrachtgever op te nemen in de bewijslast.

Het panel herkent bovenbeschreven toetsuitvoering in de afstudeerbeoordelingen. Afstudeerders worden op de tien competenties beoordeeld en ontvangen daarbij gerichte feedback/feedforward. Online zijn formulieren beschikbaar waarin de eisen op eindniveau beschreven zijn in een single point rubric. Daarmee zijn de toetseisen van tevoren bekend en is de toetsing transparant. Bij toetsing waar praktijkbegeleiders betrokken zijn, is het helder dat zij een advies inbrengen voor de beoordelingen en zelf geen beoordelende rol hebben.

In eerste instantie waren de beoordelingen van de afstudeerwerken minder navolgbaar voor het panel. De inzage in de systemen en de toelichting in de gesprekken door alle betrokkenen hebben veel duidelijk gemaakt en eerder beschreven werkwijzen bij toetsing duidelijk bevestigd. Het panel ziet veel overleg en intervisie tussen mentoren, examinatoren en met de examencommissie en studentgeledingen. Studenten weten ook goed waar ze met vragen terecht kunnen.

Het panel vindt de gegeven beoordelingen van de afstudeerwerken en portfolio's passend. De opleiding kan de transparantie versterken door duidelijker uit te leggen/vast te leggen hoe men toewerkt naar een totaalbeeld en eindoordeel en op welke punten er wanneer onderlinge afstemming is tussen beoordelaars.

Borging kwaliteit toetsing en beoordeling

De examencommissie heeft een centrale rol in de borging van toetskwaliteit. Centraal staan de Onderwijs- en Examenregeling (OER) en het toetsprogramma. De examencommissie mandateert de taak om te zorgen voor kwalitatief goede toetsen en de monitoring daarvan, aan het docententeam Portefeuille Toetsing. Daarbij wordt een vaste cyclus doorlopen van toetsontwerp, uitvoer, evaluatie tot aan analyse en weer herontwerp. Daarbij wordt samenwerking gezocht met docententeams Portefeuille Inhoud en Portefeuille Kwaliteitszorg. De opleidingscommissie kijkt mee en controleert en adviseert over de OER.

Het panel constateert dat aan de wettelijke eisen wordt voldaan door de examen- en opleidingscommissies. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat de examinatoren ieder semester op persoonlijke titel worden aangewezen, studiekeuzeroutes van studenten worden gekeurd en een extern lid onderdeel is van de examencommissie. De examencommissie is actief en positief kritisch partner bij het gehele traject van onderwijs- en toetsontwikkeling.

De Portefeuille Toetsing houdt controles, evaluaties, analyses, doet verbetervoorstellen en verzorgt ook gericht afstemming tussen examinatoren. De activiteiten en resultaten zijn helder beschreven in een jaarverslag dat ook weer voeding geeft aan het jaarverslag van de examencommissie.

De opleiding heeft heldere kwaliteitsafspraken opgesteld voor het programmatisch toetsen. Ook zijn er heldere regels voor het voorkomen van fraude, plagiaat en meeliftgedrag. Studenten worden bij groepswork altijd ook beoordeeld op individuele mondelinge verantwoording en individuele feedback vanuit verschillende perspectieven.

Om de vinger aan de pols te houden bij de ingrijpende onderwijs- en toetswijzigingen worden alle onderwijseenheden geëvalueerd met de studenten. Ook is er een brede focusgroep opgezet met docenten en studenten waar is gesproken over de rol en het nut van feedback bij het ontwikkelen van zelfsturing bij studenten. Naast de meer formele routes wordt er ook veel informatie en feedback verkregen uit de dagelijkse onderwijs en meer informele contacten. De afstand tussen docenten en studenten is klein, wat rijke informatie oplevert over de beleving van het onderwijs door studenten. Drie keer per jaar zijn er ook SOEP-lunchbijeenkomsten waar studenten en docenten over actuele thema's praten. Ook daar is gesproken over de toetsing.

Het panel oordeelt positief over (pro)actieve rol van de examencommissie en de portefeuillegroepen binnen de opleiding. Dit geeft een breed perspectief en levert input vanuit alle geledingen. Uit gesprekken blijkt dat de opleiding (team en management) open staan voor feedback en kritiek en daar ook actief op handelen. Dit biedt een goed kader voor verdere ontwikkeling. Er is volgens het panel sprake van een lerende organisatie. Het over de volle breedte betrekken van studenten, praktijkpartners en peers uit de onderwijs- en toetswereld, bij de ontwikkeling van de opleiding is volgens het panel redelijk uniek te noemen.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

In de afstudeerfase werken studenten in hun praktijkstage (30 EC) en in het praktijkonderzoek (30 EC) aan hun kwalificaties: de beroepsrollen en de zes stamcompetenties. De afstudeerproducten weerspiegelen de verschillende kwalificaties, de gewenste actualiteit en ze voldoen aan het bachelorniveau. De alumni zijn klaar voor de beroepspraktijk en vinden snel een baan in een steeds bredere beroepspraktijk. Het werkveld bevestigt dat de alumni goed capabel zijn en een ondernemende houding hebben. Werkveldvertegenwoordigers geven aan blij te zijn met de koerswijziging die opleiding inzet op het gebied van leeruitkomsten, afstuderen en beoordeling van het afstuderen. Het sluit goed aan op de verwachtingen vanuit het werkveld over de vakbekwaamheid van de startende diëtist.

Onderbouwing

Opzet afstudeerfase

De afstudeerfase heeft in voorgaande jaren een ontwikkeling doorlopen. In 2020-2022 studeerden studenten af met een digitaal portfolio ter beoordeling van 60 EC; het volledige afstudeerjaar. In 2022-2023 is het afstuderen opgesplitst in de beoordeling van de Diëtist in praktijk (30 EC) en onderzoek in de academieoverstijgende module Praktijkinnovatie Zorg en Welzijn (30 EC). Daarbij wordt er nog steeds beoordeeld op tien onderdelen (4 beroepsrollen en 6 stamcompetenties). Per 2023-2024 worden beide afstudeeronderdelen beoordeeld volgens de vier LUKS.

Tijdens de Diëtist in de praktijk werken de studenten individueel aan één of meer stages en praktijkopdrachten. De rol van behandelaar staat centraal en ook worden studenten beoordeeld twee van de drie andere beroepsrollen. De vierde beroepsrol staat centraal bij de beoordeling van het onderzoeksproject bij PZW. Studenten werken aan vraagstukken uit de praktijk en laten impact zien; het op innovatieve wijze bijdragen aan de verdere ontwikkeling van het beroep. Gedurende de afstudeerfase verzamelen studenten bewijsstukken voor het behalen van de beroepsrollen en een deel van de competenties. Vanuit de opleiding is er begeleiding door mentoren binnen leerteams; ook is coaching door experts mogelijk op specifieke onderwerpen. Bij de organisatie is er een praktijkbegeleider. In documentatie en video's wordt uitleg geboden aan afstudeerders over de opzet van de afstudeerders en de verwachtingen rond de begeleiding.

Tijdens het onderdeel Praktijkgericht Onderzoek werken studenten samen met studenten van de opleidingen Ergotherapie, Logopedie, Vaktherapie, Verpleegkunde, Mondzorgkunde, Social Work, Pedagogiek en Fysiotherapie aan een actueel en reëel probleem of vraagstelling uit de beroepspraktijk. Studenten werken aan een innovatieve oplossing/advies dat kan worden toegepast in de praktijk en onderbouwen dit vanuit de wetenschap (evidence based). Ieder studententeam heeft een docentbegeleider die expertise heeft in het doen van onderzoek. Studenten worden beoordeeld op het groepsproduct/de scriptie/onderzoek en op de individuele prestatie (verantwoording in persoonlijke en professionele ontwikkeling).

Het panel oordeelt positief over de afstudeeropzet en ziet gevarieerde studentproducten passend voor de verschillende beroepsrollen en competenties. De behandelaarsrol heeft een duidelijke centrale positie bij de afstudeerstage. Daarnaast biedt de verdeling van de overige beroepsrollen mogelijkheid om persoonlijke accenten aan te brengen in het afstuderen. De stamcompetenties kennen een vaste verdeling over de beroepsstage en het afstudeeronderzoek. De afspraken en regels rond de opzet, uitvoering, begeleiding en beoordeling zijn uitgewerkt in meerdere documenten en voor betrokkenen helder.

Het panel vindt het positief dat bij de beoordeling meerdere docenten/mentoren/examinatoren zijn betrokken die de student volgen gedurende het hele afstudeerproces. Dat geeft vanuit meerdere perspectieven een totaalbeeld, waarbij ook de eigen-, de peer- en de praktijkfeedback wordt meegewogen. Daarmee is er minder sprake van een momentopname en meer van een continue beoordeling.

Wel is het panel van mening er in de studentdossiers sprake was van een groot aantal en vaak ook omvangrijke bewijsstukken en bijbehorende feedbackdocumenten. Het nieuwe systeem E-journal kan helpen om dit meer overzichtelijk te ordenen. Het panel adviseert de opleiding daarnaast om bij de overgang naar de vier LUKS te bekijken of er kan worden gecomprimeerd in de bewijslast, zeker nu er een generatie afstudeerders aankomt die gewend is te werken met de low en high stake beoordelingen.

Het panel adviseert de opleiding om te bekijken of wellicht een doorgaande 'narrative reasoning' (oplopende lijst met de feedback uit eerdere datapunten, conform ontwerp van der Vleuten, Maastricht) een beter beeld kan geven over de saturatie aan bewijslast en de competentiegroei bij de student. Daarmee kan in de loop van de jaren een scherper beeld ontstaan bij de opleiding over hoeveel datapunten en bewijslast er überhaupt nodig zijn. Het instrument van Programmatisch Toetsen heeft immers een holistisch en integraal karakter en hoeft niet te leiden tot een streven naar analytische compleetheid.

Producten van afgestudeerden

Het panel heeft uit de lijsten met afgestudeerden van de voorgaande twee jaren een selectie van vijftien afstudeerdossiers opgevraagd. Daarbij is gespreid over de studiejaren en de becijfering, Met de opleiding is afgestemd over wat de centrale datapunten waren om het eindniveau goed inzichtelijk te presenteren.

Het panel heeft beroepsproducten gezien die actuele vraagstukken behandelen en aansluiten op de vier beroepsrollen. Voor de rol van behandelaar zijn er diverse beroepsproducten waar studenten in de behandelrol een gericht voedingsadvies geven aan cliënten met specifieke ziektebeelden, bijvoorbeeld op het gebied van cholesterol, kanker, hersenziekten. In de rol van voorlichter zijn dan bijvoorbeeld praktische adviezen opgesteld over voeding bij borstkanker. Voor de rol van beleidsadviseur hebben studenten vaak gewerkt aan adviezen over gezondere tussendoortjes op scholen, in kantines of bij speeltuinen. Deze adviezen zijn vaak gestoeld op praktijkonderzoeken onder doelgroepen, bijvoorbeeld een onderzoek naar de mening van ouders/verzorgers over gezonde en smakelijke tussendoortjes bij een speeltuin. Als vervolg daarop is in de rol van productontwikkelaar gewerkt aan de ontwikkeling van een aardbei-cherrytomaat ijsje als vervanging van andere zoetere ijsjes.

Het behalen van de competenties wordt verantwoord in stage-, feedback- en reflectieverslagen en uiteindelijk wordt dit in zijn totaal beoordeeld en geregistreerd in de low en high stake beoordelingsformulieren.

Het panel concludeert dat de afstudeerders met de geleverde eindwerken een goed niveau bereiken. Zij sluiten aan op actuele en reële praktijkvraagstukken waar cliënten en organisaties vaak goed mee verder kunnen. De impact, innovatie en doorwerking in de beroepspraktijk krijgen

duidelijk aandacht. Het panel vindt de becijfering passend voor de geleverde kwaliteit. Kortom, het panel vindt de afstudeerdossiers op bachelorniveau en passend bij de beroepspraktijk. In gesprekken met werkveldvertegenwoordigers, in verslagen van de BVC en contacten van de opleiding met praktijkbegeleiders wordt het bereikte niveau ook positief beoordeeld. Het bachelorniveau van de afstudeerwerken wordt ook bevestigd door praktijkbegeleiders die aanwezig zijn bij de eindreferaten van afstudeerders. Het werkveld waardeert de aandacht voor ondernemendheid en innovatie als zeer positief, als ook de aandacht voor goede samenwerkingsvaardigheden. De opleiding voelt zich hiermee gesterkt om de ingeslagen weg naar een holistisch opzet en programmatisch toetsen voort te zetten.

Functioneren afgestudeerden

De alumni van de opleiding vinden snel werk. Uit alumni-onderzoek (2021, 2022 en 2023) en de HBO-monitor blijkt dat ruim 80 procent van de afgestudeerden in 2021 meteen na het afstuderen een baan heeft als diëtist. Veel afgestudeerden starten een eigen praktijk, of zijn werkzaam in diëtistpraktijken en zieken- en verpleeghuizen. Het werkveld is ook verbreed naar paramedische praktijken en functies als diëtist binnen bedrijven. Het aandeel afgestudeerden dat een jaar na afstuderen nog geen werk had, is gedaald van 8,3 procent in 2016 naar 4,2 procent in 2021. Dat is een bevestiging dat de arbeidsmarkt voor diëtisten flink is verbeterd.

De alumni zijn tevreden over hun opleiding, zo blijkt uit alumni-enquêtes. Uit het Alumnionderzoek 2023 blijkt dat de alumni een goede start maken op de arbeidsmarkt en zich goed toegerust voelen, zowel vakinhoudelijk als ook qua stamcompetenties en op het gebied van professionaliseren en ondernemen. De alumni geven aan dat zij de benodigde vaardigheden hebben om snel verder te leren in de praktijk. Dit beeld wordt ook bevestigd in overleggen met de beroepenveldcommissie en praktijkbegeleiders. Stagebegeleiders geven aan dat studenten meer durf hebben. In de beroepenveldcommissie wordt bevestigd dat stagiairs en alumni meer ondernemerschap tonen. Praktijkbegeleiders die betrokken/aanwezig zijn bij de eindpresentatie van het afstuderen, geven aan tevreden te zijn over het bereikte bachelorniveau en de professionaliteit van de afstudeerders.

Eindoordeel over de opleiding

	Voeding en Diëtetiek
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoet
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoet
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoet
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoet

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Op basis hiervan beoordeelt het visitatiepanel de kwaliteit van de bestaande hbo-bachelor-opleiding Voeding en Diëtetiek van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen als **positief**.

Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding de volgende aanbeveling ter ondersteuning van de verdere ontwikkeling.

Standaard 2

- Blijf investeren in het goed informeren over het onderwijsconcept bij alle categorieën studenten.
- Onderzoek hoe de beroepsoriëntatie in de eerste studiejaren verder kan worden versterkt, zodat het studenten kan ondersteunen bij de keuze voor hun afstudeerberoepssetting.

Standaard 3 en 4

- Bekijk of het mogelijk is om, bij het werken met de vier LUKS, te comprimeren in de bewijslast en het aantal datapunten. Het nieuwe registratiesysteem E-journal kan daar ondersteunend in zijn door meer overzichtelijkheid. De opleiding kan met de opgedane ervaring tot nu toe bekijken of wellicht een doorgaande 'narrative reasoning' een beter beeld kan geven over de saturatie aan bewijslast en de competentiegroei bij de student. Daarmee kan in de loop van de jaren een scherper beeld ontstaan over het benodigde aantal datapunten en bewijslast.

Bijlagen

1. Bezoekprogramma

- 8.30 – 9.00 Inloop en ontvangst
- 9.00 – 9.30 Welkom en pitches Interprofessioneel leren en Praktijkinnovatie Zorg en Welzijn
Deelnemers: academiemanager APS, academiemanager, twee academiemanager a.i., student opleidingscommissie, twee docenten opleidingscommissie, secretaresse, alumnus
- 9.30 – 10.30 Voorbereiding panel: inclusief inzage Scorion en andere materialen en voorbereiding gesprekken
- 10.30 – 11.30 Gesprek over programma, onderwijsleeromgeving en toetsing
Deelnemers: docent (portefeuille onderwijsinhoud), academiemanager a.i. (curriculumherziening), docent (kennisscan), hoofddocent (Labs en Werkplaatsen), docent (examinator), docent (studentwelzijn), student jaar 1, student jaar 2
- 11.30 – 12.00 Gesprek over borging van toetsing
Deelnemers: hoofddocent (portefeuille toetsing), twee docenten (portefeuille toetsing), procescoördinator (portefeuille toetsing), docent (examencommissie), drie studenten (opleidingscommissie)
- 12.00 – 12.30 Rondleiding praktijkhuis en proeverij, met drie studenten en drie docenten (praktijkhuis en nutritional assessment lab)
- 12.30 – 13.00 Lunch
- 13.00 – 14.00 Sta-tafels over afstuderen en functioneren in de praktijk
Deelnemers:
- vijf werkveldvertegenwoordigers, waarvan drie leden beroepenveldcommissie,
- twee hoofddocenten eindfase, voorzitter examencommissie/pzw-leercoach, docent/associate lector Nutrition and dietetics
- twee alumni en twee studenten 4^e jaar.
- 14.00 – 14.30 Gesprek met docenten
Deelnemers: zes docenten verdeeld over inzet in de vier studiejaar
- 14.30 – 15.00 Gesprek met studenten
Deelnemers: acht studenten verdeeld over alle studiejaar
- 15.00 – 15.15 Pauze
- 15.15 – 15.45 Gesprek met management
Deelnemers: academiemanager en academiemanagers
- 15.45 – 16.30 Paneloverleg, oordeelsvorming a.d.h.v. NVAO standaarden
- 16.30 – 16.45 Terugkoppeling
- 16.55 – 17.45 Ontwikkelgesprek: thema ontwikkelingsgericht opleiden en werken

2. Bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie HAN Voeding en Diëtetiek 2023, inclusief studentenhoofdstuk in de vorm van een podcast
- Opleidingsprofiel HAN Voeding en Diëtetiek 2023
- Opleidingsstatuten HAN Voeding en Diëtetiek 2022-2023 en 2023-2024
- NVD Visie 2021
- Personeelsgegevens HAN Voeding en Diëtetiek 2023
- Studiehandleidingen Afstudeerfase HAN Voeding en Diëtetiek 2021-2022 en 2022-2023: DIO in de Praktijk en Praktijkgericht Onderzoek.
- Toetsinformatie 2023-2024
- Overzicht afstudeerdossiers laatste twee jaar
- vijftien afstudeerdossiers, met beoordelingen, studentproducten per beroepsrol en reflecties en feedback verslagen voor met name high stake toetsmomenten en een aantal low stake toetsmomenten. Steekproef is getrokken naar rato van de becijfering en het aantal studenten in beide afstudeercohorten. Er was geen sprake van specifieke afstudeerrichtingen/studieroutes.
- Begeleidende documenten en filmpjes ter instructie voor het panel over de wijze van toetsen en afstuderen.
- Jaarverslagen Examencommissie 2020-2021 en 2021-2022
- Academieplan HAN Academie Paramedische Studies 2023-2025
- NSE 2023 Voeding en Diëtetiek HAN
- Rapportage HBO-monitor 2023
- Rapportage onderwijsaudit HAN Voeding en Diëtetiek 2021
- Transitieagenda Human Capital MT GZ 2022
- Op locatie zijn nog doorsnedes van onderwijs- en toetsmateriaal ingezien

3. Opzet curriculum

Eerste studiejaar:

PERIODE 1	PERIODE 2	PERIODE 3	PERIODE 4
Gezond kunnen kiezen A Project Productontwikkelaar	Gezond kunnen kiezen B Project Voorlichter	Gezond Leven en werken A Project Behandelaar	Gezond leven en werken B Project Beleidsadviseur
De mens Sociale wetenschappen voedingsleer	De mens & onderzoek Sociale wetenschappen voedingsleer onderzoek	De mens & onderzoek Sociale wetenschappen pathofysiologie onderzoek	De mens & onderzoek Sociaal ondernemen onderzoek
Praktijk Productleer voedselbereiding	Praktijk Productleer Voedselbereiding communicatie	Praktijk Productleer Voedselbereiding communicatie	Praktijk Communicatie
LEF! 1 Samenwerken en professionaliseren Persoonlijke ontwikkeling: zelfbeeld en opleidingsbeeld		LEF! 2 Samenwerken en professionaliseren Persoonlijke ontwikkeling: beroepsbeeld en professionele identiteit	

Tweede en derde studiejaar:

HOOFDFASE 1, SEMESTER 1		HOOFDFASE 1, SEMESTER 2		HOOFDFASE 2, SEMESTER 1
De voorlichter in de wijk		De innovatieve behandelaar		De boer op project Beleidsadviseur Productontwikkelaar
Project Voorlichter	Project in Labs en Werkplaats	Project Behandelaar	Project in Labs en Werkplaats	
De mens Sociale wetenschappen Voedingsleer pathologie / fysiologie		De mens Sociale wetenschappen Dieetleer Pathologie / fysiologie		De mens Sociale wetenschappen / microbiologie Voedingsleer Pathologie / fysiologie Dieetleer
Praktijk Productleer Voedselbereiding Communicatie		Praktijk Productleer Voedselbereiding Communicatie		Praktijk Productontwikkeling Communicatie
Onderzoek Workshops Dieetleer		Onderzoek Workshops Voedingsleer		Onderzoek workshops

Het tweede semester van het derde studiejaar volgen studenten een minor (30 EC), Het doel van de minor is verdieping en/of verbreding. Een minor heeft een studielast van 30 studiepunten en bestaat uit een of meer cursussen. Studenten kunnen een HAN-minor of een vrije minor kiezen. Studenten vragen toestemming aan de examencommissie voor het

volgen van de gekozen minor. De examencommissie beoordeelt of de minor past bij het opleidingsprogramma van de student.

De opleiding Voeding en Diëtetiek biedt de volgende minoren aan:

- Klinische Voeding
- Gedraag je! Het begeleiden van gedragsverandering naar een betekenisvol leven
- Health professionals in International Perspective

Afstudeerjaar:

HOOFDFASE 3, SEMESTER 1	HOOFDFASE 3, SEMESTER 2
Afstudeerfase Diëtist in de praktijk	Afstudeerfase Praktijkinnovatie in zorg en welzijn